

den Art Betragtninger, ikke indlade mig videre derpaa. Jeg skal ikke sty at udtale, at jeg rent theoretisk talt i meget væsentlige Punkter, om end ikke absolut, kan være enig i, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem, jeg nævnte, men jeg vil samtidig tilstaa, at det var mig dog nærmest en Skuffelse at høre hans Udtalelse, fordi det, som sagt, gjorde det Indtryk paa mig: Herregud, ere vi ikke videre endnu efter Alt det, der er gaaet for sig i denne Sag. Noget Vignende gjælder ogsaa en Del af de Betragtninger, som den ærede Forslagsstiller (Zauber) gav i Begyndelsen af det meget lange Foredrag, han holdt for os. Jeg tør nok sige, at af dette Foredrag gif egentlig kun den sidste Trediedel direkte ind paa Lovforslaget, medens de to første Trediedele blot bevægede sig paa en akademisk, en almindelig theoretisk Betragtning, der absolut ligesaa godt kunde knyttes til et hvilket som helst Lovforslag som til det her foreliggende. Forjaaviddt skal jeg ogsaa af den Grund, jeg har udtalt, slet ikke komme ind paa den. Derimod fremkom den ærede Forslagsstiller ved Siden deraf med en hel Del Bemærkninger om den historiske Udvikling af denne Sag, som jeg dog skal sige blot nogle faa Ord om, thi, om end jeg føler mig overbevist om, at den afgjørende Dom om, hvem der i saa Henseende har Ret, ikke vil falde nu eller vil falde her, tror jeg dog, det er nødvendigt at gjøre opmærksom paa, at Sagen i det Mindste efter min Overbevisning maa ses fra et helt andet Standpunkt. Det ærede Medlem søgte i den Fremstilling, han gav, at vise — jeg kan i hvert Fald ikke se Andet, end at det var det, der laa bagved — at den Behandling, som havde fundet Sted her i dette Thing, var ganske særlig skiftet til at fremme Toldlovsforslaget, og, naar det ikke var kommet videre, laa Skylden dels hos Regjeringen og det andet Thing og dels senere ogsaa hos forskellige Mennesker, som nu aldeles uventet vare komne til og havde lagt yderligere Sten i Veien for denne Sags Udvikling. Jeg læser nu Historien paa en noget anden Maade, og jeg vil derfor ogsaa tillade mig blot at antyde, hvorledes jeg ser Gangen deri. Dengang Toldlovsforslaget først laa for til Behandling her i Folkethinget, — jeg tager vist ikke feil, naar jeg siger, at det var for 8 Aar siden, i alt Fald kan det ikke i saa Henseende være et Aar om at gjøre — var det egentlig under meget gunstige Auspicier, om jeg maa bruge det Udtryk, under meget gunstige Forhold. Det Forslag, der var kommet fra Regjeringens Side, faldt i alt Væsentligt sammen med det, man kunde sige at være den tradi-

tionelle Toldpolitik her i Landet og tilsigtede i alt Væsentligt Fremskridt i de Retninger, man altid havde været enig om, der skulde gjøres Fremskridt i. Det gif ind paa en Forøgelse af Buzusbestattningen og en Redættelse paa Tolden af saadanne Varer, som i det Hele maa siges at være Nødvendigheds-gjenstande, det gif ind paa en Redættelse af Told paa Produkter, som kunde siges mere eller mindre at være Raaprodukter for Industrien, og man kunde ogsaa sige, at det i det Hele sluttede sig til, hvad der har været den traditionelle Politik her i Landet, og som Ingen tænkte paa at forandre, nemlig en moderat Beskyttelse. Ogsaa i den Henseende var det præget af det, man kunde sige baade var Tidens Aand og det, der kunde siges at være Udtrykket for det jævne Fremskridt i den Retning her i Landet lige siden Napoleonskrigene. Landstthinget gif i den Retning noget videre end Regjeringen, men ellers fulgte det den i alt Væsentligt. Det gif noget mere i Beskyttelsesretning, end Regjeringen havde gjort. Da Sagen kom til os, vilde maaste efter de Anstuelser, som gjør sig gjældende her i Thinget, den naturlige Maade at fremme Lovforslaget paa, og den Maade, paa hvilken man kunde have ventet at komme til et nogenlunde rimeligt Resultat, have været den, at man dels støttede Regjeringen mod Landstthingets Tilbøielighed til at gaa mere i Beskyttelsesretning, dels maaste ogsaa have gjort noget yderligere Krav ud over Regjeringens Fremskridt, men forøvrigt havde søgt gennem Forhandling paa disse Punkter at faae Sagen gennemført. Men hvad gjorde man saa i Stedet for dette? Saa reiste man her paa store politiske Spørgsmaal, gjorde Krav paa, at dette Lovforslag væsentlig skulde være et finantzielt Forslag, væsentlig skulde gaa ud paa at berøve Statskassen en stor Del af de Indtægter, den hidtil havde haft, og som den efter min, og hvad der naturligvis var langt vigtigere, efter Regjeringens og Landstthingets Anstuelse, ikke kunde undvære. Derved blev Sagen bragt ind i et Spor, som gjorde det saa at sige umuligt siden at komme til nogen Løsning. Hvorledes gif saa Udviklingen i Europa siden den Tid? Ja, den gif mere og mere i Retning

Rettelse.

Sp. 610, 11 l. f. n.: „gjenemsnitlig 51,500 Kr.“ skal være: „gjenemsnitlig 31,500 Kr.“